

Genomsnittsinkomst 2018 och 2019

Denna promemoria utgör redovisningen av det underlag för beräkningar av inkomstindex 2020 som Konjunkturinstitutet lämnar till Pensionsmyndigheten i oktober 2019. Underlaget består av en prognos för den genomsnittliga utvecklingen av hushållens inkomster 2018 och 2019. Den baseras dels på en prognos för den pensionsgrundande inkomsten (utan begränsning av intjänandetaket), dels på en prognos för antalet personer i åldern 16–64 år som uppbär dessa pensionsgrundande inkomster. Uppgifterna bygger på Konjunkturinstitutets prognoser publicerade i *Konjunkturläget, oktober 2019*.

Makroekonomiska förutsättningar

Enligt Konjunkturinstitutets prognos i oktober 2019 är ekonomin inne i en tydlig avmattningsfas och högkonjunkturen ebbar gradvis ut i år. Sysselsättningen har utvecklats starkt de senaste åren men har gjort en tydlig inbromsning under 2019 och för helåret blir tillväxten 0,2 procent. Arbetskraften utvecklas också betydligt svagare i år men växer ändå snabbare än sysselsättningen vilket medför att arbetslösheten stiger i år.

De senaste årens höga resursutnyttjande på arbetsmarknaden har, i jämförelse med tidigare högkonjunkturer, haft en begränsad påverkan på lönerna. Såväl i Sverige som i flera andra länder förklaras detta till viss del av låg produktivitetstillväxt och låga inflationsförväntningar. Även en förändrad ålderssammansättning och fler utrikes födda har haft viss betydelse för den oväntat svaga löneutvecklingen i Sverige under senare år.¹ Under första halvåret i år har resursutnyttjandet på arbetsmarknaden minskat något men lönerna har utvecklats i ungefär samma takt som i fjol. Därför blir löneökningstakten 2019 nära oförändrad jämfört med 2018.

Lönesumman utvecklades starkt 2018 vilket främst förklarades av en stark tillväxt i sysselsättning och arbetade timmar. När sysselsättningen bromsar in i år dämpas såväl arbetade timmar som lönesumman.

Genomsnittlig inkomstutveckling

Genomsnittsinkomsten utgörs av en kvot där summan av de pensionsgrundande inkomsterna utan takbegränsning, som tjänats in av personer mellan 16 och 64 år, sätts i relation till antalet personer som under året erhållit sådana inkomster. I och med omläggningen av pensionssystemet ingår inkomstrelaterad sjuk- och aktivitetsersättning (ISA) i den pensionsgrundande inkomsten. Sjuk- eller aktivitetsersättning i form av garantiersättning och personer som enbart har sådan inkomst ingår däremot inte i inkomstmåttet.

¹ Se Lönebildningsrapporten 2018.

Utfallet för genomsnittsinkomsten 2017 och Konjunkturinstitutets prognos för dessa inkomster 2018 och 2019 redovisas i nedanstående tabell. De följande sidorna visar hur genomsnittsinkomsten i tabellen har beräknats.

Tabell 1 Genomsnittlig inkomstutveckling 2017-2019

Kronor per person

	2017 Utfall	2018 Prognos	2019 Prognos
Genomsnittsinkomst	322 900	333 442	344 284
Procentuell förändring	2,7	3,3	3,3

MER OM BERÄKNINGARNA

Inkomsterna

Detta är täljaren i beräkningen av genomsnittsinkomst. Prognosen för summan av de pensionsgrundande inkomsterna (PGI) för personer 16–64 år görs utan den övre gränsen på 7,5 inkomstbasbelopp och efter avdrag för allmän pensionsavgift.

De pensionsgrundande inkomsterna ökade med 4,4 procent 2017. Den starka konjunkturen med hög sysselsättningstillväxt leder till att de pensionsgrundande inkomsterna fortsätter att växa i hög takt även 2018. I år dämpas tillväxten till följd av en svagare sysselsättningsutveckling. Den inkomstrelaterade sjuk- och aktivitetsersättningen (ISA) bedöms fortsätta att minska både 2018 och 2019 enligt Pensionsmyndighetens prognoser. Sammantaget innebär prognosen att summan av inkomsterna, utan takbegränsning, ökar med 4,3 procent 2018 och 3,9 procent 2019 (se nedanstående tabell).

Tabell 2 Framskrivning av inkomsterna (täljaren)

Miljoner kronor

	2017 Utfall	2018 Prognos	2019 Prognos
PGI+inkomster över tak 16-64 år	1 711 940	1 788 464	1 860 539
Procentuell förändring	4,4	4,5	4
Inkomstrelaterad SA (ISA)	23 955	22 445	21 303
Procentuell förändring	-5,8	-6,3	-5,1
PGI+inkomster över tak 16-64 år inkl ISA	1 735 895	1 810 908	1 881 842
Procentuell förändring	4,2	4,3	3,9

Antalet personer

Detta är nämnaren i beräkningen av genomsnittsinkomst och är en prognos på antalet personer med pensionsgrundande inkomster (PGI) som är 16–64 år. Prognosen baseras på Konjunkturinstitutets modellberäknade genomsnittslön (total lönesumma/sysselsatta, anställda), SCB:s befolkningsprognos, Skatteverkets deklaraionsuppgifter och Konjunkturinstitutets

prognoser för sysselsättning, arbetslöshet samt antal personer i arbetsmarknadspolitiska program.

Antal personer med PGI ökade med nästan 78 000 personer 2017. Den procentuella förändringen var 1,5 procent vilket var något svagare än 2016 men högt ur ett historiskt perspektiv. Konjunkturavmattningen och den svagare sysselsättningstillväxten dämpar utvecklingen framöver. År 2018 växer antalet personer med PGI med 1,0 procent, vilket fortfarande är högt ur ett historiskt perspektiv, medan tillväxten 2019 blir 0,6 procent (se tabell nedan).

Tabell 3 Personer med pensionsgrundande inkomst (nämnamn)

Antal personer

	2017 Utfall	2018 Prognos	2019 Prognos
Personer 16–64 år med PGI	5 375 960	5 430 960	5 465 960
Ökning mellan åren	77914	55 000	35 000
Procentuell förändring	1,5	1,0	0,6